

Jan Joling

Politiek en integriteit

Bij de discussies rond het verleden van PVV-kamerleden kwam de term integriteit nogal eens langs. Integriteit en corporate governance zijn bijzonder actuele thema's in onze samenleving. Zorg voor integriteit is essentieel voor degenen die verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen, uitvoeren en handhaven van (overheids)beleid. Goed management van integriteit beschermt de organisatie tegen schandalen, misbruik, imagoschade. Zelfs Wilders gaf toe dat er op dit punt het een en ander is misgegaan, gelet op de lijst van incidenten en veroordelingen waarbij PVV-kamerleden – naar nu blijkt – betrokken zijn (geweest). In de Belgische media wordt dit geduid als 'de bende van Geert'.

Voor de accountant geldt dat integriteit één van de belangrijkste principes is. Zie de VGC onder A-110.1: *De accountant treedt in zijn beroepsmatige en zakelijke betrekkingen eerlijk en oprecht op. Dit houdt onder meer in dat hij eerlijk zaken doet en de waarheid geen geweld aan doet.* Dit wordt in 110.2 nader uitgewerkt met betrekking tot onjuiste en/of misleidende financiële informatie, maar verder behoeft het beginsel van integriteit geen toelichting, zo blijkt ook uit de verdere regelgeving, zoals de COS.

In september 2009 bracht de Europese koepel van beroepsorganisaties van accountants, de FEE, het discussiestuk *'Integrity in professional ethics'* uit. Daarmee werd beoogd het debat te stimuleren over het belang van integriteit in organisaties, in het bijzonder de fundamentele rol van integer handelen voor het vertrouwen in het accountantsberoep. *FEE believes integrity is the core principle of professional behaviour*, zo luidde de titel van het persbericht. Natuurlijk bevat het stuk een aantal ronkende teksten, maar het brengt de essentie goed onder woorden. En in de kern is het allemaal niet zo ingewikkeld: *Integrity refers to a person's character and resulting behaviour. At the end of the day, it is always about 'doing the right thing' and being understood as doing the right thing.*

'The need for ethical behaviour is even greater as trust and confidence are fragile and the reputational risk to business from unethical behaviour is great', aldus FEE-president Hans van Damme. De publicatie bevat ook praktische suggesties om integriteit te bevorderen van zowel individuen als op organisatieniveau.

De accountant zou volgens velen ook een duidelijker rol

moeten hebben bij de bewaking van de integriteit in bepaalde sectoren, zoals de vastgoedsector, zo stelde het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen (NEPROM) enkele weken geleden. Men zou graag zien dat de accountant minder formeel zou optreden en meer prikkelend, door bijvoorbeeld actief te wijzen op mogelijkheden om het integriteitsbeleid *up-to-date* te brengen. Dit veronderstelt dat het met de eigen integriteit van de accountant wel goed zit en dat is mooi. De vereniging heeft haar leden ook gevraagd om voortaan in het jaarverslag ook een paragraaf te wijden aan de voortgang van het integriteitsbeleid. Daarmee komt het onderwerp nadrukkelijker in de financiële rapportage aan de orde.

Hoe anders wordt het integriteitsvraagstuk rondom het PVV-kamerlid Lucassen beleefd. Er is sprake van harde feiten (veroordelingen door de rechter voor intimidatie en ontucht), onjuiste en/of onvolledige informatieverstrekking (hij verzweeg dit bij zijn aanstelling als Kamerlid) en de controle op zijn verleden werd niet deugdelijk uitgevoerd (geen verklaring van goed gedrag gevraagd). U kunt dit verder zelf wel invullen voor de andere in opspraak geraakte PVV'ers.

Zeker is wel dat de geloofwaardigheid van Wilders een deuk heeft opgelopen, ongeacht wat er nog voor maatregelen worden genomen. Dit soort incidenten heeft een negatieve uitstraling voor de betrokken organisatie; de imagoschade is al opgelopen. Om het FEE-rapport nog eens aan te halen: *The culture of an organisation has an impact on the way individuals behave within it. A reputation for integrity is built up over time but can be rapidly destroyed. It is affected by the behaviour of all the individuals within an organisation; those with the greatest degree of influence are likely to have the most impact, but everyone's behaviour has an effect.* Bedenk bij dit alles dat de Tweede Kamer – evenals de accountant – een controletaak heeft, namelijk de controle op het regeringsbeleid. Daarnaast is zij ook nog medewetgever (met de regering en de Eerste Kamer) en vormt zij de vertegenwoordiging van de bevolking. De lat zou hoog moeten liggen om deze verantwoordelijkheden in te mogen vullen. **An**

Jan Joling, partner bij Nauta Dutilh.